

– haditechnikai eszközök esetén a minősítés az anyagnem szerint illetékes főnök feladata, amelyet az MN Haditechnikai Intézettel együttesen végez. Ez vonatkozik az üzembe helyezési és üzemeltetési (kezelési) utasítások kiadására is.

Jelenleg az anyagnem szerint illetékes főnökségek a minősítetni kívánt eszközök jegyzékét átadták a HTI-nek a minősítési ütemterv kidolgozása céljából.

Az MN PÜSZF-ség baleset-elhárítási és munkavédelmi osztálya 1978 október 17–18-án a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézet munkatársainak bevonásával továbbképzést tartott a főnökségek megbízottjai részére.

A továbbképzés a minősítési rendszer egységes szemléletének kialakítását és a megbízottak szakmai felkészítését volt hivatott szolgálni. Az elhangzottak jó alapot biztosítanak az elkövetkező feladatok elvégzéséhez.

Most érkezett el az idő, amikor a csapatoknak is aktívan be kell kapcsolódnuk a fent vázolt munkába.

A csapatoknál dolgozó munkavédelmi megbízottak feladata, hogy az önálló csapatbeszerzésű gépeknél, eszközöknél maradéktalanul érvényre juttassák a 9/1977. intézkedés előírásait.

Az ágazati miniszteri intézkedések alapján kell megállapítaniuk, hogy a beszerzés alatt álló eszköz munkavédelmi minősítésre kötelezett-e vagy sem. Ha igen, csak „megfelelő” munkavédelmi minősítő bizonyítvánnyal rendelkező eszközt lehet rendszeresíteni. Amennyiben az eszköz a beszerzéskor még nem rendelkezik minősítő bizonyítvánnyal, a minősítést a rendszerbeállítási eljárás előtt el kell végeztetni.

A minősítő eljárások megszervezését, a minősítő polgári intézet kijelölését a munkavédelmi megbízott az anyagnem szerint illetékes főnökség munkavédelmi (minősítéssel foglalkozó) megbízottjával koordinálja.

Katonai rendeltetésű eszköz esetében, rendszeresítés előtt a Haditechnikai Intézet munkavédelmi minősítéssel foglalkozó munkatársával kell konzultálni.

Felsőoktatási intézmények VII. országos munkavédelmi ankétja, 1978

Szeptember 12–13-án a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen rendezték meg a Felsőoktatási intézmények VII. országos munkavédelmi ankétját, melynek részeként került sor az ankét alkalmából meghirdetett pályázat eredményeinek kihirdetésére.

A néphadsereg személyi állománya köréből részt vettek a pályázaton és díjat nyertek: dr. Vasvári Ferenc mk. őrnagy (II. díj és a HM különdíja), Mikó Lajos alezredes (III. díj és a HM különdíja), valamint Farnadi Tibor mk. őrnagy (III. díj és a HM különdíja) elvtársak.

Folyóiratunk három egymást követő számában leközöljük a pályaművek lényegét tartalmazó rövid ismertetőket.

TANKÖNYVTERVEZET A BALESET-ELHÁRÍTÁSI, MUNKAVÉDELMI
ISMERETEK NÉPHADSEREGI OKTATÁSÁHOZ

A Felsőoktatási intézmények VII. országos munkavédelmi ankétjára készített pályamű tárgya a néphadsereg személyi állománya munkavédelmi oktatásához alkalmas tankönyv-vázlat és követelményrendszer kidolgozása. A pályaműben felvázolt tankönyv szükségessége a jelen időszakban vetődött fel, megírása az oktatás továbbfejlesztésén belül soron következő feladatunk.

A Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere 1974. évben utasításban rendelte el a teljes személyi állományra – katonákra és polgári alkalmazottakra egyaránt – kiterjedő egységes baleset-elhárítási, munkavédelmi tevékenység megszervezését, végzését. Az utasítás nyomán létrejött és működik a baleset-elhárítási, munkavédelmi rendszer. Megalakult a baleset-elhárítási, munkavédelmi feladatok végzését irányító központi szerv, kialakultak a megelőző munka megindításához szükséges anyagi-technikai, személyi feltételek. Befejeződött a tevékenység rendjére vonatkozó szabályozás. Külön említést érdemel, hogy szabályzat formájában – a Katonai Általános Baleset-elhárító és Egészségvédő Szabályzat (KÁBESZ) címen – jelent meg a katonai élettel, a szolgálattal, munkával összefüggő általános érvényű óvórendszabályok gyűjteménye, amelyhez a fegyvernemi, szakági óvórendszabályok, valamint a katonai szervezetekre vonatkozó Parancsnoki Baleset-elhárítási, Egészségvédelmi Utasítások kapcsolódnak.

Kialakult a balesetek, szolgálati, munkahelyi eredetű megbetegedések jelentésének, kivizsgálásának, a kártérítési eljárások lefolytatásának egységes rendje, megvalósult a baleseti adatok gépi feldolgozása. Biztatóan indult a baleset-megelőző propagandamunka.

Rendezett az objektumok és a technikai eszközök, berendezések felügyelete, a baleset-elhárítási, munkavédelmi ellenőrzések biztosítják a veszélyek, valamint a megelőző munka hibáinak feltárását.

Szabályozott a baleset-elhárítási, munkavédelmi oktatás néphadseregi rendje; meghatározott az oktatás, továbbképzés minden módozata, a vizsgára kötelezett beosztások köre, valamint általánosságban a tananyag is. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az oktatott tananyag megválasztása tekintetében sok a bizonytalanság; azonos rendeltetésű, tevékenységi körű alakulatok, illetve állománycsoportok oktatásához központilag kiadott tananyag hiányában – az oktatást végzők leleményességétől, felkészültségétől függően – más-más, sokszor alkalmatlan tananyagot használnak fel, így a kiképzés néha célját téveszti.

A néphadsereg azonos rendeltetésű alakulatainál a közel azonos technikai eszközök és körülmények, a hasonló feladatok és a szükséges képzettség, a kori sajátosságok hozzávetőleg azonos veszélyeztetettséget teremtenek. A balesetek és a szolgálati, foglalkozási eredetű megbetegedések megelőzése minden területen hasonló ismeretek elsajátítását igényli. Ez a legcélszerűbben egy egységes tankönyv segítségével valósítható meg, melynek használatával a néphadseregben egységes elvek, részletes megelőzési szabályok terjeszthetők el. Így az azonos állománycsoportoktól megkövetelt ismeretanyag az ismeretek mennyisége, az elsajátítás színvonala egyértelműen meghatározható, elsajátítása könnyen ellenőrizhető.

A tankönyv alapvető célja, a balesetek, szolgálati eredetű megbetegedések

megelőzésére vonatkozó főbb technikai, egészségügyi, általános magatartási és egyéb szabályok ismertetése, a Magyar Népköztársaságban kialakult és annak adaptációja útján létrejött néphadseregi munkavédelmi rendszer bemutatása. Ezért szükséges, hogy az a KÁBESZ, az ÁBEÓ, a fegyvernemi szakági és szakmai óvórendszabályok, valamint a Parancsnoki Baleset-elhárítási, Egészségvédelmi Utasítás felhasználásával együtt legyen alkalmas a sor- és polgári alkalmazott állomány baleset-elhárítási, illetve munkavédelmi oktatására, egyúttal legyen alkalmas az oktatást végző parancsnokok és baleset-elhárítási munkavédelmi megbízottak felkészítésére. Teremtse meg a lehetőségét annak, hogy a tiszthelyettesi iskolák és katonai főiskolák hallgatói megismerjék a néphadsereg munkavédelmi tevékenységét, és későbbi parancsnoki beosztásaikban is kiemelt jelentőséget tulajdonítsanak az ilyen feladatoknak. A hallgatók baleset-elhárítási, munkavédelmi képzését a tankönyv és a kapcsolódó szabályzatok, valamint – szakmai kérdésekben – a szakirodalom (pl. szellőzéstechnika, villamosságtan stb.) teszi lehetővé.

A tankönyv elkészítésénél figyelemmel kell lenni annak differenciált használatára, ezért abban egyértelműen különüljön el a sor- és polgári alkalmazotti állomány számára kötelező anyag, az ajánlott irodalom, és az oktatást végzők, valamint más parancsnokok által felhasználható ismeretanyag.

A tankönyv anyagának egy része természetesen megegyezik a népgazdaság egyes ágazataiban oktatott általános alapokkal és szakanyagokkal. Az ott alkalmazott tananyagok a néphadsereg személyi állománya baleset-elhárítási, munkavédelmi oktatásához mégsem használhatók közvetlenül fel. A személyi állomány a katonai élet, a kiképzés és a gyakorlatok, valamint a néphadsereg tevékenységével összefüggő munkavégzés során részben az ipari termelésben is használatos, részben azonban attól eltérő, veszélyes eszközökkel, anyagokkal kerül kapcsolatba, azokkal, vagy azok közelében végzi feladatát. A tevékenység jellege és körülményei is sok vonatkozásban eltérnek az üzemi munkakörülményektől. A gyakorlatok üteme és feladatai rendszerint a szellemi és fizikai teljesítőképesség felső határára tervezettek; nagy erőfeszítést, kitartást és bátorságot követelnek a végrehajtó állománytól. Különleges esetekben – a katonai esküben vállalt kötelezettségnek megfelelően – a katonák életük kockáztatásával járó, veszélyes feladatokat hajtanak végre.

A személyi állomány kori összetételére meghatározó az állomány nagy többségét alkotó sorállomány. Így szinte a teljes személyi állományra jellemző az a veszélyeztetettség, amely az iparban foglalkoztatott hasonló korú dolgozóknál a kori sajátosságok miatt tapasztalható. Itt főként a kevés szakmai és élettapasztalat, a veszélyek meg gondolatlan, öncélú keresése érdemel figyelmet.

Kiemelkedően fontos, hogy a néphadsereg felelősséggel tartozik a gondjaira bízott katonák egészségéért, testi épségéért teljes szolgálati idejük alatt. Ezért a baleset-elhárítási, munkavédelmi tevékenység kiterjed az állomány szolgálattal, munkával összefüggő baleseteinek, egészségkárosodásainak megelőzésén túl, a katonák egyéb (sportolás, szórakozás, játék, kimaradás, eltávozás stb. közben elszenvedett) baleseteinek elhárítására is.

A tankönyv anyagának összeállításánál, az egyes témák kifejtésénél figyelemmel kell lenni a személyi állomány említett, a népgazdasági munkafeladatoktól eltérő sajátos vonásaira is, mert az ezekből adódó tennivalók más, a polgári életben használatos tankönyvekben nem találhatók meg.

A pályamű tartalmazza a tankönyv tematikáját, amelyből közvetlenül áttekinthető a tervezett tankönyv szerkezete. Az első rész a Magyar Népköztársaságban működő munkavédelmi rendszert ismerteti, a második részben a néphadsereg baleset-elhárítási munkavédelmi tevékenységére vonatkozó rendelkezések, valamint a KÁBESZ szerkezetéhez igazodva a katonai feladatteljesítéssel kapcsolatos általános baleset-elhárítási, munkavédelmi szabályok kerülnek tárgyalásra. Ehhez rendelkezés-gyűjtemény és irodalom-jegyzék kapcsolódik.

A pályaműben a könyvvel kapcsolatos általános követelményeken túl megtalálhatók a technika minden egyes címével kapcsolatos részletes tartalmi követelmények is.